

11

ROČNÍK XL
Listopad 2018
Cena 9 Kč

OBSAHOVĚ NEZÁVISLÝ
MĚSÍČNÍK

ZPRAVODAJ

města Kamenice nad Lipou

Periodický tisk územního samosprávného celku.

SETKÁNÍ S ALENOU - O životě, o cestování, o umění...

Alena Matějka, Mg.A, Ph.D. je sochařka, výtvarnice a návrhářka skla. Maturovala na Střední uměleckoprůmyslové škole sklářské v Kamenickém Šenově, vystudovala Vysokou školu uměleckoprůmyslovou v Praze, v roce 1995 absolvovala dvouměsíční stáž v Glasgow School of Art.

Žije a tvoří v osadě Betlém u Mnichu, své dětství prožila v panelovém domě u nádraží, tak zvaném „osmipatrku“ a později v řadovém domku v ulici Na Tržišti v Kamenici. Jejím manželem je švédský sochař Lars Widenfalk.

Nevím, jestli je to pocit pouze subjektivní, ale při setkání s Alenou je možné cítit takový zvláštní pocit pokory k člověku, který toho ve svém oboru tolik dokázal a přitom o něm máme poměrně málo informací. Alenu můžeme na ulici velmi snadno přehlédnout. Nechodí v oděvech od renomovaných značek, ale v podstatě tak, jako mnozí z nás. Nenápadně, po svém. A protože v novinách by měly být především zajímavé informace, požádali jsme Alenu o odpovědi na několik aktuálních otázek.

V letošním roce jste poměrně hodně cestovala a nebylo to cesty na dovolenou. Můžete nám přiblížit, kde všude jste byla?

Tohle horké léto jsem si doma neužila, ale prožila jsem ještě teplejší v Číně, v Japonsku a v USA. Byla to práce, ale dovolená to byla taky. Celý můj život je jedna dlouhá dovolená nebo nikdy nekončící práce, většinou zábavná. Záleží na tom, jak se na to díváte.

Jaký byl účel Vašich cest?

V červnu jsem učila v Shanghai na Shanghai Polytechnic University studenty designu tavit skleněné sochy. Byla to pro mě moc zajímavá zkušenost. Zatímco čínští studenti hledali inspiraci v našem evropském myšlení, mě tam zaujaly tradiční techniky, jako je práce s mnoha druhy porcelánu, lakovaným dřevem, či obdivuhodné zpracování nefritu. Myslím, že při další návštěvě se budu snažit, aby studenti vycházeli více z kořenů své kultury, toho nejcennějšího, co každý národ má a čeho si mnohdy tak málo váží.

Z Číny jsem letěla do Japonska, kde jsem měla samostatnou výstavu „Výpravy do tajemných světů“ v Toyama Glass Art Museum. Byla to moje dosud největší výstava. Uskutečni-

Foto z výstavy děl Aleny Matějky v Hamburku v r. 2016. Zprava: Alena Matějka, galerista Tom Stölting (má galerii s českým sklem), pes Diego a Lars Widenfalk.

Foto: Archiv AM

la se v překrásném novém muzeu v Toyamě, jehož interiér, ač je velmi soudobý, mi připomínal středověkou knihovnu z filmu Jméno růže. Před dvěma lety jsem učila ve stejném městě v Toyama Glass Institutu a při té příležitosti jsem navštívila tohle, tenkrát úplně nové muzeum a byla jsem jím tak okouzlena, že jsem si pomyslela: Tak tady bych chtěla mít výstavu. Moje přání se mi splnilo a o minulých Vánocích jsem dostala nabídku k výstavě. Byl to ten nejlepší vánoční dárek. Do Toyamy za mnou přiletěl Lars a tak jsem se s ním mohla podělit o radost z výstavy, ze skvělého jídla, návštěv buddhistických klášterů v horách i setkání s našimi přáteli, kteří v Japonsku žijí.

Další cesta byla vzápětí do New Yorku na Mezinárodní sochařské symposium, kam jsme byli pozváni oba, Lars i já. Na Long Islandu jsme se skupinou dalších sochařů z Itálie, Skotska, Argentiny a USA vytvářeli sochy z Carrarského mramoru, který nám tam přivezli z Itálie. Bylo stále kolem 40 stupňů Celsia a bylo hodně náročné pracovat venku. Bydleli jsme ale na útesu nad mořem a každé ráno a večer jsme scházeli po stovce dřevěných schodů k moři, kde jsme se mohli trochu ochladit. Někdy jsme nacházeli na pláži vyplavené schránky

Pokračování na straně 2

ZPRAVODAJ

Socha anděla „Mezi nebem a zemí“.

Foto: Archiv AM

obrovských ostroropů, kteří tam žijí již od prvohor. Vyvinuli se před 450 miliony let, proto jsou považováni za živoucí fosilie. Byli krásní, jako by byli odliti z bronzu, dokonalé sochy.

Po návratu z USA jsme se po tak společensky exponovaném období uchýlili do pustiny ve Švédsku, kde má Lars srub v lesích na břehu jezera. Byla to úleva po tom všem. Jenom jsme chytali ryby a sbírali houby a pili víno u krbu, bez telefonu a bez elektriny.

Jak Vám při tom všem pomáhal Váš muž Lars Widenfalk?

Lars mi pomáhá vždy při realizaci forem pro skleněné sochy, tedy i pro výstavu v Japonsku. Je to fyzicky náročná práce a je potřeba ji dělat ve dvou. Formy děláme vždy spolu, ať už jsou na jeho nebo na moje sochy. Samozřejmě mi stále pomáhá si ujasnit názor na to či ono, umění nevyjímaje. To už je úděl partnerů, že?

Skleněná socha „Půlnoční voda“.

Foto: Archiv AM

Co považujete za svůj dosud největší úspěch?

Vždycky je to to nejnovější, z čeho mám radost. Už zmíněná výstava v Toyamě v Japonsku nebo to, že mám sochu anděla „Mezi nebem a zemí“ v nově otevřeném Museu skla Portheimka v Praze nebo úspěšnou realizaci svojí nejnovější skleněné sochy „Půlnoční voda“, kterou jsem dokončila před třemi dny na IGS (International Glass Symposium v Novém Boru). Několik sklářských podniků poskytlo svoje technologické vybavení, um i materiál umělcům z celého světa. Tam jsem si ve firmě TGK zkusila pro mě novou techniku lehání skla a vytvořila jsem ze skleněné tabule vodní hladinu o velikosti 260 x 140 cm. Měla jsem k dispozici obrovskou pec, tým odborníků a neměla jsem žádný finanční limit. Skvělá kombinace. Lars byl pozván do sklárny Slavie v Novém Boru a měl

možnost realizovat sochu foukanou ze skla. Je sochař, který pracuje s kamenem, a tak to pro něj byla také úplně nová zkušenost. Vytvořil velkou skleněnou hlavu „Venus Europa“ a naplnil ji živými rybičkami. Díla asi šedesáti účastníků symposia jsou nyní k vidění ve Sklářském muzeu v Novém Boru.

Jaký nejbližší cíl máte nyní před sebou?

V březnu se se svým skleněným „Létajícím kobercem“ zúčastním výstavy v Musée du verre de Sars-Poteries ve Francii. Koncem příštího roku budeme mít s Larsem společné výstavy v Glasgalerii Stölting v Hamburku a v Muzeu Vysočiny v Havlíčkově Brodě. Teď v nejbližší době musím zrealizovat další sérii korun pro Sportovce roku České republiky, na dalších deset let. Tuto cenu jsem vymyslela už v roce 1996. Také se těším na novou velkou knihu Sylvy Petrové o českém skle, kde je také zmíněna Larsova i moje práce. Vyjde letos.

Proč jste se rozhodla žít prakticky na samotě v osadě Betlém? Co tam nacházíte?

Betlém byl ráj mého dětství, kam jsme jezdili za babičkou a za dědou. Že chci žít v Betlémě, jsem si uvědomila, už když mi bylo asi šest let. Tehdy vyměňovali v domě mých prarodičů staré dveře za nové a já jsem se divila, proč už nebudou mít na dveřích tu krásnou zlatou kliku. Kliku odložili a nikdo si nevšiml, že jsem si ji odnesla a schovala na půdu za trám jako velký poklad. Řekla jsem si tenkrát, že až budu velká a budu v tom domě bydlet, tak si tam tu zlatou kliku vrátím. Zapomněla jsem pak na to. Řízením osudu jsem dům v dospělosti zdědila. Když se ale jednou rozbila klika a nebyla po ruce hned nová, vytanula mi náhle na mysli tahle stará příhoda. Šla jsem jako ve snách na půdu, sáhla za trám a našátrala zlatou kliku! Po třiceti letech. Jsem šťastná, že tu se mnou bydlí Lars a že to tu má také rád. Studovala jsem od patnácti let v Kamenickém Šenově a pak v Praze. Mám Prahu moc ráda, bydlela jsem tam 20 let. Miluji všechna velkoměsta se vším všudy. Mám ráda tu přehlednost a pohyb a zmatek, změt' zvuků, hlasů a vůní. Žít a pracovat je ale lepší tam, kde je dostatek prostoru a to jsem v Praze neměla. Čím dál raději se z měst a dlouhých cest vracím domů k lesu, kde je blíž k hvězdnému nebi.

Vaši velkou láskou jsou růže. Můžete říci, kolik jich máte a jaké?

Mám ráda historické růže a ve své zahradě jich mám asi přes dvě stě. Jsou mezi nimi růže galské, stolisté, bílé, mechové a remontanční, ale vezmu na milost i moderní, když se mi zalíbí, hlavně ty anglické. Mám ráda růže voňavé, které vytvářejí hezké keře, jako mají plané růže, ze kterých byly během několika století vyšlechtěny. V Městském muzeu v Kamenici

Pokračování na straně 3

Martina Šablíková právě získala korunu pro nejlepšího sportovce roku v ČR – autor Alena Matějka.

Foto: www.czechleaders.com

2

ZPRAVODAJ

nad Lipou mají originál knihy Les Roses, vydané v roce 1724, kterou napsal a ilustroval Pierre-Joseph Redouté, dvorní botanik císařovny Joséphine. Zdokumentoval v ní celou sbírku růží, kterou císařovna shromáždila ve svém zámku Malmaison u Paříže. Je to nádherná a vzácná kniha, která pravděpodobně patří rodné Geymüllerů. Myslím si, že i kamenická zámecká zahrada snad kdysi byla plná takových voňavých růžových keřů. Sním o tom, že by tam jednou mohly zase růst.

Vášim opravdovým přítelem je mimo jiné Váš pes Diego. Ten s Vámi asi cestovat nemůže...

Diego je náš věrný společník. Dostali jsme ho jednou v Itálii na návštěvě u přátel. Byli jsme pozváni na večeři a Diego nám celou dobu střídavě seděl na klíně. Zeptali se nás, jestli ho nechceme, chtěli se ho zbavit. Jen jsme na sebe s Larsem pohledli a jednohlasně řekli „ano“. Diego s námi odešel a ani se neohlédl. Bylo to osudové setkání, i když zpočátku naše soužití nebylo jednoduché. Diego totiž „mluvil“ italsky a dánsky a nerozuměl nám. Za rok se ale naučil švédsky a česky. Většinou jezdí všude s námi, auto je jeho psí bouda a tak má jistotu, že až se pojede, nezmešká to. Tentokrát s námi letěl i do New Yorku jako asistenční pes. Ve svítivé žluté vestičce s nápisem ESA DOG (emotional support animal) také navštívil muzea Metropolitní, Guggenheimovo i MOMA a tak si doplnil chybějící vzdělání. Žije přece s umělci!

Aleno, velké díky za rozhovor!

J. Soukup

Růže

Foto: Archiv AM

3

ZPRAVODAJ

